

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI
MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ

TESPİT VE GÖZLEM
RAPORU

24 Mart 2016

İÇİNDEKİLER

- Olay : Sf 3-4
- Silopi İlçesine İlişkin Genel Bilgiler : Sf 4
- Heyetin Oluşumu ve Amacı : Sf 4
- Heyette Yer Alanlar : Sf 4
- Heyetin Girişimleri : Sf 5
- İnceleme Faaliyetleri Öncesi Tespit Çalışmaları : Sf 5
 - ❖ A- Yaşam Hakkı İhlalleri : Sf 5-8
 - ❖ B- İşkence ve Kötü Muamele İddiaları : Sf 9
- Heyetin Silopi İlçesinde Ulaşımı Esnasında Gözlemleri: Sf 9-10
- Mahallede İncelemeler – Yurttaşlarla Görüşmeler : Sf 10-14
- Yaşamını Yitirenlerin Aileleriyle Yapılan Görüşmeler : Sf 14-17
- Heyetin Yaptığı Diğer Görüşmeler : Sf 17-20
- Afet Riskli Bölge İlanı ve Zarara İlişkin Resmi Açıklama: Sf 19-20
- Sokağa Çıkma Yasağına İlişkin Hukuki Değerlendirme: Sf 20-22
- Gözlem, Tespit ve Kanaatler : Sf 22-26
- Sonuç ve Öneriler : Sf 26-27
- Ek – Fotoğraflar : Sf 28-29

RAPOR NOTU

Raporda mekân ve kişi isimleri, güvenlik gerekçesiyle ve kişilerin talebi doğrultusunda gizli tutulmuştur.

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

OLAY

Şırnak İli Silopi İlçesi'nde, Şırnak Valiliği tarafından, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C maddesine dayanılarak 14 Aralık 2015 tarihinde saat 23.00'ten itibaren geçerli olmak üzere ikinci bir emre kadar, tüm ilçe merkezinde bulunan mahallelerde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Sokağa çıkma yasağına ilişkin olarak yapılan duyuruda;

“İlimiz Cizre ve Silopi ilçe merkezlerinde Bölücü Terör Örgütü mensuplarının etkisiz hale getirilmesi, bölücü terör örgütü mensupları tarafından mayın ve patlayıcılarla tuzaklanmış barikat ve hendeklerin bertaraf edilmesi ve vatandaşlarımızın can, mal güvenliğinin ve kamu düzeninin sağlanması amacıyla 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C maddesi gereğince 14.12.2015 günü saat: 23:00' ten itibaren sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

Bölücü Terör Örgütünün vatandaşlarımızın başta yaşam hakkı olmak üzere özgürlük, güvenlik, mülkiyet gibi temel hak ve hürriyetlerini hedef alan saldırılar gerçekleştirdiği mayınlı, patlayıcı tuzaklı barikat ve hendekler yaptığı bu eylemlerle vatandaşlarımızın gündelik yaşamını sürdürmesini ve başta sağlık olmak üzere temel kamu hizmetlerinden faydalanmasını engellediği ve vatandaşlarımıza her türlü maddi ve manevi zararlar verdiği kamuoyumuzun malumlarıdır.

Cizre ve Silopi ilçe merkezlerinde vatandaşlarımızın temel hak ve hürriyetlerini kullanabileceği huzur ortamını ve kamu düzenini sağlamak maksadıyla vatandaşlarımıza her türlü maddi ve manevi destek sağlanacaktır. Bu anlamda vatandaşlarımızın müsterih olmasını diliyor bütün vatandaşlarımıza en içten sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur. 14.12.2015”

Yasak ilanının ardından, ilçede bulunan ve önceden ilçeye sevki gerçekleştirilen ağır silahlı güvenlik personelinin (asker, özel harekât timleri ve sivil polisler) yer aldığı bir operasyon gerçekleştirilmiştir.

Sokağa çıkma yasağının ilanı ve ardından operasyonel faaliyetlerin başlatılması ile birlikte, yasağın kısmen kaldırıldığı 19 Ocak 2016 tarihine kadar da aralıklarla ilçenin dış dünya ile iletişiminin kopmasına neden olan mobil şebeke kesintileri uygulanmıştır.

Silopi ilçesinde uygulanan yasak kararı, 19 Ocak 2016 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Saat 05.00 ile 18.00 saatleri arasında kaldırılarak, sınırlandırıldı.

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

Yasak, Şırnak Valiliği tarafından 18.01.2016 tarihinde yapılan;

“İlimiz Silopi ilçe merkezinde Bölücü Terör Örgütü mensuplarının yakalanması, Bölücü Terör Örgütü mensupları tarafından patlayıcılarla tuzaklanmış olarak kurulan barikat ve hendeklerin bertaraf edilmesi ve vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması amacıyla uygulanmaya konulan sokağa çıkma yasağı 19.01.2016 Salı gününden itibaren;

Her gün sabah saat 05.00'ten akşam saat 18.00'e kadar olan saatler arasında kaldırılmış olup, akşam saat 18.00'den sabah saat 05.00'e kadar olan saatler arasında sokağa çıkma yasağı devam etmektedir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.” şeklindeki duyuru ile 19 Ocak 2016 tarihinden itibaren saat 05:00'ten akşam saat 18:00'e kadar sokağa çıkma yasağı kaldırılmıştır. Bu tarihten itibaren akşam saat 18:00 ile sabah 05:00 saatleri arasında sokağa çıkma yasakları raporun açıklandığı tarihe kadar devam etmektedir.

SİLOPİ İLÇESİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİ

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2015 yılında yapılan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne (ADNKS) göre; Silopi Şehir Merkezi Nüfusu 101.605'tir. İlçe'ye bağlı köylerin nüfusu ise; 19.858. İlçenin toplam Nüfusu 121.463'tür.

İlçenin kuzeyi, kuzeybatısı ve kuzey doğusu dağlık bir yapıya, güneyi ise geniş bir ovaya sahiptir. Silopi İlçesinin yüzölçümü 790 km² olup, güneybatısında Suriye (20 Km), güneydoğusunda Irak (51 Km) devletleri ile batısında Cizre İlçesi (11 Km), kuzeyinde Şırnak İli (33 Km) ve kuzeydoğusunda Uludere İlçesi (11 Km) ile komşudur.

HEYETİN OLUŞUMU VE AMACI

İlçede 14 Aralık 2015 tarihinde başlayan sokağa çıkma yasağının, 19 Ocak 2016 tarihinde gündüz saatleri yönünden kaldırılması üzerine, İnsan Hakları Derneği (İHD), Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV), Mezopotamya Hukukçular Derneği (MHD) ve Diyarbakır Barosu tarafından ilçede yasak sırasında meydana gelen insan hakları ihlallerine ilişkin incelemelerde bulunulması kararı alınmış ancak Cizre'deki sokağa çıkma yasağı ve Cizre yönünden Silopi yönüne gidişlere uzun bir süre izin verilmemesi nedeniyle, ilçeye gidilememiştir. Heyet, 20 Şubat 2016 tarihinde, ilçeye gidebilmiş ve ilçe merkezinde yasak sırasında meydana gelen hak ihlallerine ilişkin tespit ve incelemelerde bulunmuştur.

HEYETTE YER ALANLAR

TİHV İstanbul Temsilcisi
İHD Genel Sekreteri
İHD MYK Üyesi

- Ümit EFE
- Hasan ANLAR
- Muhterem SÜREN

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

İHD Diyarbakır Şube YK Üyesi	- Abdullah ZEYTUN
İHD Şırnak Şube Başkanı	- Emirhan UYSAL
İHD Cizre Temsilcisi	- Abdulkerim PUSAT
MHD Eş Genel Başkanı	- Serhat EREN
MHD Diyarbakır Şube Eşbaşkanı	- Zeynep IŞIK
MHD Batman Şube Eşbaşkanı	- Mesut AYDIN
MHD Mardin Şube Eşbaşkanı	- Sezgin DİNÇ
MHD Diyarbakır Şube YK Üyesi	- Armanç ARKAŞ
MHD Batman Şube YK Üyesi	- Kübra DEMİR
MHD Batman Şube YK Üyesi	- İlyas TARIM
Diyarbakır Barosu Projesi Asistanı	- Sidar AVŞAR

HEYETİN GİRİŞİMLERİ

Heyetimiz, ilçeye hareketinden bir gün önce, Silopi Belediyesi ve Silopi Kaymakamlığı'ndan randevu talebinde bulunmuştur. Her ne kadar Silopi Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan da randevu talebinde bulunulmak istenmişse de, başsavcılıkla irtibat (fax, telefon gibi iletişim araçları) sağlanamamıştır. Silopi Belediyesi, heyetimizin randevu talebine geri bildirimde bulunmuş ve görüşme isteğimizin kabul edildiğini tarafımıza iletilmiştir. Silopi Kaymakamlığı tarafından ise, "iş yoğunluğu" gerekçe gösterilerek, heyetimizin görüşme talebi red edilmiştir.

İNCELEME FAALİYETLERİ ÖNCESİ TESPİT ÇALIŞMALARI

A- YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

İHD Dokümantasyon Merkezi, Şırnak İli Silopi İlçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı (14 Aralık 2015 – 19 Ocak 2016 tarihleri arasında) sırasında 29 sivilin yaşamını yitirdiğini 17 sivilin yaralandığını tespit etmiştir. Meydana gelen yaşam hakkı ihlallerine ilişkin veriler, kronolojik olarak şu şekildedir:

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 15 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, soy ismi öğrenilemeyen 60 yaşlarında Hacı Yusuf isimli yurttaş, kolundan yaralandı.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 16 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Hüseyin Güzel (70) isimli yurttaş, çatışma seslerinden etkilenmesi sonucu, kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 17 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Babaros Mahallesi'nde uzun süre ateş altına alınan ve çok sayıda bomba atarın isabet ettiği evde yaşadığı gerilim neticesinde krizi geçiren Yusuf Aybi (80), yaşamı yitirdi.

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 18 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Cudi Mahallesi'nde bulunan bir eve top mermisi isabet etmesi sonucu, evde yaşayan ve ismi öğrenilemeyen bir kadın şarapnel parçalarıyla ayağından yaralandı. Tanktan atılan bir havan mermisinin ise Başak Mahallesi'nde 417. sokakta bulunan bir eve isabet etmesi sonucu, ismi öğrenilemeyen 4 kişi yaralandı.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 19 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, askeri tanklardan atılan top mermisinin Nuh Mahallesi'nde bulunan bir eve isabet etmesi sonucu, Reşit Eren (17) ve Axîn Kanat (16) isimli çocuklar yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 19 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu 25 yaşındaki Şiyar Özbek isimli bir vurularak yaşamını yitirdi. Başak Mahallesi'nde ise Süleyman Çoban (70) isimli yurttaş mahalleye yapılan yoğun bombardıman nedeniyle evinde geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 19 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, güvenlik güçleri tarafından açıldığı iddia edilen ateş sonucu, İbrahim Bilgiç (18) isimli yurttaş göğsünden vurularak yaralandı. Silopi Devlet Hastanesinde tedavi altına alınan Bilgin, yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 19 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, zırhlı polis araçlarından açılan ateş sonucu Yusuf ile Halit İnan kardeşler ve Halit İnan'ın eşi Taybet İnan isimli yurttaşlar ağır yaralandı. Yaralanan Taybet İnan (57) ve kayını 6 çocuk babası Yusuf İnan (40), kay kaybından yaşamını yitirdi. Atılan bir bomba atar mermisinin bir evine isabet etmesi sonucu ise, Mahmut Erdoğan (50) isimli yurttaş ayağından yaralandı.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 20 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Cudi Mahallesi'nde evinin damına çıkan 9 çocuk annesi 44 yaşındaki Ayşe Buruntekin isimli kadın, özel harekât polisleri tarafından açılan ateş sonucu, vurularak yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 20 Aralık 2015 tarihinde, Başak Mahallesi'nde özel harekât polisleri tarafından açılan ateş sonucu, zihinsel engelli Egit Kaçar (22) isimli genç, karnından vurularak yaralandı.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 21 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Başak Mahallesi'nde bulunan ve kardeşine ait olan eve top mermisi isabet etmesi üzerine çıkan yangını söndürmek için eve gitmeye çalışan Yusuf Nas, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu göğsünden ev ayağından vurularak yaralandı. Nas'ın, eve gitmeden önce 155'e bilgi verdiği öğrenildi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 21 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, güvenlik güçleri tarafından tanklardan atılan top mermilerinin bir eve isabet etmesi sonucu, evde bulunan Mehmet Mete Kutluk (11) isimli çocuk, top mermisine ait

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

şarapnel parçasının kafasına isabet etmesi sonucu ağır yaralandı. Hastaneye götürülmek istenen Mete, yetiştirilemeden yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 21 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Nuh Mahallesi'ndeki evinde yaşayan 70 yaşındaki Ömer Sayan isimli yurttaş, evinin bahçesinde bulunan lavaboya gitmeye çalıştığı sırada, güvenlik güçleri tarafından açıldığı iddia edilen ateş sonucu vurularak yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 22 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, yasağı protesto etmek amacıyla Nuh Mahallesi'nde sokaklara çıkan yurttaşlara, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu, Mahmut Oruç (28) göğsünden, Cindi Algur (45) sırtından ve soy ismi öğrenilemeyen Halit isimli yurttaş ise ayağından yaralandı.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 24 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, askerlerce tanklardan atılan top mermilerinin bir eve isabet etmesi sonucu 3 engelli çocuk annesi Şirin Altay, ensesine şarapnel parçasının isabet etmesi sonucu ağır yaralandı. Altay, 24 Ocak 2016 tarihinde Batman ilinde, Batman Özel Medical Park Hastanesi'ne tedavi gördüğü sırada yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 25 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu, 1 çocuk annesi Mihriban Ökten (23) isimli kadın, sırtından vurulan ağır yaralandı.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 26 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, çocuklarına erzak almak için bulunduğu evin 2'nci katına çıktığı sırada, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu, Hasan Sanır (75 -İmam) vurularak yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 27 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, çatışma seslerinden etkilenmesi sonucu kalp krizi geçiren Salih Erener (74) isimli yurttaş, yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 29 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Barbaros Mahallesi'nde telefonunu şarj etmek için evinden komşusuna gitmek üzere dışarı çıkan 2 çocuk babası Seyfettin Sidar'dan 4 gün boyunca haber alınmadı. Sidar'ın, kurşunla sırtından vurulmuş haldeki cenazesi sokak ortasında bulundu.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 30 Aralık 2015 tarihinde, Nuh Mahallesi'nde yaşayan 4 çocuk babası ve Silopi'de esnafılık yaptığı öğrenilen İsmail Yevşan (55) isimli yurttaş, başından vurulmuş ve işkence edilmiş şekilde yaşamı yitirmiş halde bulundu. Bir sosyal medya hesabından paylaşılan ve Yevşan ait olduğu belirlenen bir fotoğrafa ulaşıldı. Fotoğrafta Yevşan'ın başından vurulduğu, boynunda ip olduğu ve başında da asker ve polislerin beklediği görüldü.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 31 Aralık 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, 3 gündür kendisinden haber alınamayan Necati Öden (18) isimli çocuğun, vurularak yaşamını yitirmiş halde cenazesine ulaşıldı.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 01 Ocak 2015 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, özel harekât polisleri tarafından açılan ateş sonucu, Ömer Yalman (45) isimli yurttaş, karnına isabet eden kurşun nedeniyle ağır yaralandı. Abluka, çatışmaların devam etmesi ve ambulansın olay bölgesine gelememesi nedeniyle hasteneye götürülemeyen Yalman, kay kaybından yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 03 Ocak 2016 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu, soy ismi öğrenilemeyen Yusuf isimli yurttaş yaşamını yitirdi. Şarapnel parçasının başına isabet ettiği ismi öğrenilemeyen 35 yaşlarındaki bir kadın da yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 03 Ocak 2016 tarihinde, evinin damına su vanasını açmak için çıkan 6 çocuk annesi Hikmet Akın (29) açılan ateş sonucu vurularak yaralandı.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 03 Ocak 2016 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında Barbaros Mahallesi'ndeki evlerinden beyaz bayrakla çıkan yurttaşlara, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonuç Yusuf Yağcı isimli yurttaş vurularak yaşamını yitirdi. Yağcı'nın eşi Şaziye Yağcı ise ağır yaralandı.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 05 Ocak 2016 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Karşıyaka Mahallesi'nde zırhlı araçlardan açılan ateş sonucu DBP PM Üyesi Sêvê Demir, Silopi Halk Meclisi Eşbaşkanı Pakize Nayır, KJA Aktivisti Fatma Uyar isimli kadınlar ve İslam Atak (20) isimli genç yaşamını yitirdi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 06 Ocak 2016 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Aydın Mete (16) isimli çocuğun, özel harekât polisleri tarafından açılan ateş sonucu yaşamını yitirdiği iddia edildi. 02 Ocak tarihinden bu yana kendisinden haber alınmayan çocuğun cenazesi, dört gün sonra çıktıkları sokağın başında ailesi tarafından bulundu. Aydın Mete'nin, 21 Aralık tarihinde yaşamını yitiren Mehmet Mete Kutluk'un (10) kuzeni olduğu öğrenildi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 06 Ocak 2016 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, Barbaros Mahallesi'nden Yeşiltepe Mahallesi'ne annesinin yanına gitmek istediği sırada güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu Emrullah Uçar (16) isimli çocuk vurularak yaralandı.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 06 Ocak 2016 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, 5 gün boyunca kendisinden haber alınmayan zihinsel engelli Hasan Yağmur (42) isimli yurttaşın, cansız bedenine ulaşıldı.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 14 Ocak 2016 tarihinde, ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında, çatışma seslerinden etkilenmesi sonucu Narınc Kızıl (52) isimli yurttaş kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdi.

B- İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İDDİALARI

İHD Şırnak Şubesi yönetici, üye ve avukatları, sokağa çıkma yasağının başladığı 14 Aralık 2015 tarihinden itibaren yaşanan olaylar esnasında Şırnak Merkez Devlet Hastanesine getirilen yaralıların durumlarını, tedavilerini müteakip sorgu ve tutuklanmalarını takip etmiştir.

İlan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında ve sonrasında, işkence ve kötü muamele iddiasıyla İHD Şırnak Şubesi'ne başvuruda bulunan ve/veya şubenin tespit etmiş olduğu veriler şu şekildedir:

İHD Şırnak Şubesi'nce; Cizre ve Silopi ilçelerinden tutuklanarak Şırnak T Tipi Kapalı Cezaevine getirilmiş olan tutuklulardan işkenceye uğrayanlarla görüşmek suretiyle 45'i Silopi'den olmak üzere toplam 64 başvuru alınmış ve söz konusu başvurularla ilgili Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurularında bulunulmuştur. Ayrıca yeni başvurular geldikçe sorumlularla ilgili de suç duyurularında bulunulmaktadır.

Alınan başvurularda 'işkence, hakaret, tehdit, cinsel saldırı' suçlamasıyla yapılan suç duyurularında; işkenceye uğradıkları iddia edilen kişilerin mağdur sıfatıyla ifadelerinin alınması ve sorumlu kişiler hakkında kamu davası açılması talep edilmiştir. Ayrıca suç duyurusunda şikâyetçilerin gözaltında tutulduğu nezarethanelerde bulunan kamera görüntüleri ile şikâyetçiler için gözaltı süresince alınan doktor raporları istenmiştir.

Aşağıda ismi geçen ve cezaevlerinde tutuklu bulunan yurttaşlar, cezaevlerinden mektup aracılığı ile başvuruda bulunarak, sokağa çıkma yasağı sırasında maruz kaldıkları işkence ve kötü muamele ilişkin anlatımlarda bulunmuşlardır.

Silopi ilçesinde işkence ve kötü muamele iddiasıyla başvuruda bulunan yurttaşlar:

Ayfer Başlığ, Mesut Tamboğa, **Fırat Tarandır**, Kerem Ayaş, **Doğan Erkol**, Nurullah Çetin, **Ömer Yiğit**, Murat Davulci, Fırat **Levent**, Sabahattin Zeyrek, **Rasit İlhan**, Abdulhadi Kabadayı, **Nedim Oruç**, Ramazan Aytaş, **İbrahim Bozkurt**, Hüseyin Başlığ, **Yılmaz Kunur**, Mahsum Kert, **Kadri Abalık**, Ramazan Durman, **Bedri Yiğit**, Yusuf Zeyrek, **Mizgin Kazak**, Mehmet Ernal. Cemal Kaplanduran, **Metin Çetin**, Hamza Arzuman, **Karem Bildik**, Hakkı Kasırğa, **Mesut Yalvaç**, Nureddin Mete, **Abdullah Alkış**, Abdullah Tamboğa, **Sabri Avniç**, Mahmut Umaç, **İsmail Tamboğa**, Hakan Kutluk, **Yusuf Şahin**, Abdülaziz Tekeş, **Sabri Sidar**, Ferhat Konuk, **Kadir Azma**, Abdulmuttalip Akın.

HEYETİN SİLOPİ İLÇESİNE ULAŞIMI ESNASINDAKİ GÖZLEMLERİ

Heyetimiz 20 Şubat 2016 tarihinde Saat 07.00'da, Diyarbakır ilinden Şırnak'ın Silopi ilçesine doğru yola çıkmıştır. Nusaybin (**Mardin**) -Cizre (**Şırnak**) arası, Cizre ilçesine 15 km mesafede Katran mevkiinde, heyet yol çevirmesi ve kimlik kontrolü ile Saat 09.00' durdurulmuştur. Jandarmanın ellerindeki listeye göre kimlik kontrolü yapmasının ardından yoluna devam eden heyetimiz, Cizre girişine geldiğinde tekrar yol çevirmesi ve kimlik kontrolü ile durdurulmuş, burada da aynı şekilde yapılan kontrollerden sonra yoluna devam

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

etmiştir. Heyet, 3. kez Cizre çıkışında tekrar durdurulmuş kontroller sonrasında yoluna devam etmiştir.

Heyetimiz, Şırnak'ın Silopi Merkez İpek yolu Habur Caddesinde, İş bankası önünde dinlenmek amacıyla araçtan indiğinde, caddenin karşı tarafında Dört Yol civarında duran çelik yekekli, otomatik silahlı özel harekât polisleri tarafından ablukaya alınmıştır. Heyet üyelerine yönelik kimlik kontrolü yapılmıştır.

Bu tür uygulamaların rutin bir şekilde yapıldığı, üç kişinin bir araya gelmemesi ve bir araya gelenlere baskı uygulanması için bu tür davranışların sıkça yapıldığı Silopi halkı tarafından da heyetimize ifade edilmiştir.

Aynı prosedurler ve yol çevirmeleri, dönüş yolunda da yaşanmıştır. Dönüş yolunda Silopi yönünden Cizre girişinde uzun araç kuyruklarına rastlanılmış ve yolun kenarında park halindeki TOMA'dan “Ölürüm Türkiyem” şarkısının yurttaşlara dinletildiği görülmüştür.

MAHALLELERDE İNCELEME - YURTTAŞLARLA GÖRÜŞMELER

Heyetimiz, Başak Mahallesi Doğan sokakta gözlem yapmaya başladığı esnada plakasız 2 zırhlı araç heyetimize yaklaşarak durmuştur. Zırhlı araçtan inen sivil giyimli polis memurları tarafından kimlik tespiti yapılmak istenmiş, kim olduğumuz, buraya niçin geldiğimiz, kaç kişi geldiğimiz ve nerelerden geldiğimiz ile ilgili sorular yöneltilerek bilgi alınmaya çalışılmıştır. Heyet tarafından bu kişilere heyette yer alan kurumlar adına orada bulunduğumuz; gözlem ve tespit çalışmalarında bulunulacağı ve bu konuda rapor hazırlanacağı belirtilmiştir. Bunun üzerine, söz konusu polis memurlarından bir kısmının heyet üyelerine yönelik sözlü sataşmalarda bulunulmuştur. **“Tahir ELÇİ”nin ne şekilde öldüğünü biliyorsunuz değil mi?** denilerek heyet açık bir şekilde tehdit edilmiş ve heyet mahallelerde sürdüreceği çalışmalar refakat edileceği belirtilmiştir. Heyetimizin mahallelerde incelemelerde bulunduğu saat olan 11.50'den, saat 14.30'a kadar zırhlı araçlarla heyetimiz yakın takibe alınmıştır. Bu durum, heyetimizin çalışmalarını aksatmış; yurttaşların rahat bir şekilde kendilerini ifade etmesini engellemiştir. Hatta zırhlı araçları gören mahalle sakinlerinin ciddi bir tedirginliğe kapıldığı heyetimizce gözlemlenmiştir.

Başak Mah. Trafo Sok. (502 No'lu Sokağın Kesiştiği Yer)

TR 84 İbaresini bulanan trafo tamamen imha edildiği, trafoya yakın bir yerde bulunan evin tamamen yıkıldığı gözlemlenmiştir. Aynı yerde bulunan 92 A numaralı evde tahribatlar olduğu ve araçların yakılı olduğu görülmüştür.

Trafo Cad. 125/B Nolu Dükkân

Dükkânın duvarında insanın geçebileceği büyüklükte delik açıldığı görülmüştür.

Trafo Cad. 135 nolu ev

Duvarları yıkılmış ve evde bulunan eşyaların yandığı görülmüştür.

Başak Mah. 417 Nolu Sokak. 5 Nolu Ev

Tamamen yıkılmış olduğu gözlemlenen evde, halen yıkıntıların olduğu görülmüştür. Söz konusu ev daha önce iki katlı olduğu, evin yıkılması sırasında evde kimsenin bulunmaması

ŞINRAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

nedeniyle ne şekilde yıkıldığının bilinmediği, sokağa çıkma yasağının 25. gününde terk edildiği ve yıkılan evin sahibine ait bir ineğin yasak sırasında başına tek kurşun sıkılmak suretiyle öldürüldüğü, yurttaş beyanlarınca heyetimize iletilmiştir.

Nuh Mah. Doğan Sok

6 Nolu ev ve yanında bulunan bir diğer evin tamamen yıkılmış olduğu, hemen yanında bulunan başka bir evde ise delikler ve kurşun izlerinin mevcut olduğu heyetimizce tespit edilmiştir. Sokak sakinlerinin anlatımlarına göre 15. günden sonra asker, evlere gelip evlerden çıkmalarını isteyerek bu konuda kendilerine baskı uygulamıştır. Sokak sakinleri, evden çıkmak istememelerine ve sokağın bulunduğu mahallede herhangi bir barikat ya da hendek bulunmamasına rağmen evden zorla çıkarıldıklarını, yasağın kalkmasından sonra evlerine döndüklerinde evlerin çoğunun tamamen yıkıldığını ve kullanılamaz hale getirildiğini heyetimize beyan etmişlerdir.

Başak Mah. 419 Nolu Sokak. 38 kapı numaralı ev

Ev yanmış olduğu görülmüştür. Mahalle sakinleri söz konusu evdeki yangına, herhangi bir müdahalede bulunulmadığını ve evdeki yangının kendiliğinden söndüğünü heyetimize iletmıştır.

Başak Mah. 419 Nolu Sokak'ta bulunan İhlas Camii

Camiinin ön tarafında ağır bir tahribat olduğu, duvarlarında geniş yarıkların bulunduğu, bütün klimaları ve pencerelerinin kırıldığı heyetimizce görülmüştür. Yan tarafındaki duvarlarda delik ve kurşun izlerinin mevcut olduğu, caminin içerisinde bulunan halıların yanmış olduğu, kutsal kitapların bulunduğu rafta kurşun izlerinin ve tahribatın olduğu görülmüştür. Caminin üst katındaki tavan tarafında geniş yarıkların bulunduğu, camii iç ve çevre bölgelerinde, tank mermisi ya da havan topundan kaldığı düşünülen parçalar olduğu görülmüştür. **'Burcu'** marka konserve kutuları, mermilerin yerleştirildiği zincir görünümlü parçalar, çok sayıda **"MKE"** ibaresi içeren mermi kovani, üzerinde **"5,56 mmx45 Normal (SS109/M855) 30 Adet MKE13F001-001"** ibaresi bulunan çok sayıda mermi kutusu bulunduğu heyetimizce gözlemlenmiştir.

Başak Mahallesinde görüştüğümüz yurttaşlar, yaşadıkları mağduriyet ve maruz kaldıkları hak ihlallerine ilişkin şu beyanlarda bulunulmuştur;

Mağdur 1

Ben ve ailem Cizre ilçesi Başak mahallesinde yaşıyorduk. Sokağa çıkma yasağı ve çatışmaların yaşanması ile birlikte yaşadığımız mahalleyi terk etmek zorunda kaldık. Mahallemizi terk ettikten sonra, Kürtçe ismi Cizir olan ve akrabalarımızın yaşadığı köyde bir eve yerleştik. Bu evde 36 gün boyunca yaşamımızı sürdürmeye çalıştık. Mahallemize döndükten sonra, 42 yaşında ve Barbaros mahallesinde yaşayan engelli raporu olan bir kişinin yaşamını yitirdiğini duydum.

Mağdur 2

Yanan evin sahibi kardeşim A.M.'dir. Sokağa çıkma yasağının olduğu gün biz evi boşalttık. Döndüğümüzde evi yanmış halde bulduk. Örgüt elemanları mı yoksa güvenlik güçleri mi yaktı bilmiyoruz."

Mağdur 3

Ben çocuklarım ve eşim 23 gün boyunca bodrumda yaşadık. 23. günün sonunda tüm halk mahalleden çıkınca bizde çıktık. Biz bodrumdan su içmek için dahi çıkamıyorduk. Burdan çıktıktan sonra aşağı mahallede bulunan tanıdıklarımızın evine sığındık. Barbaros mahallesinde güvenlik güçlerinin refakatinde çıktık. Çatışmalar ve silah seslerinden dolayı biz başımızı bile dışarı çıkarmaya korkuyorduk. Elektrik su yoktu. Yasağın ilk gününde elektrik ve su vardı. Ama ikinci gün hepsini kestiler. Aklımız fikrimiz Cizre'deydi. Biz barış istiyoruz.

Mağdur 4

15.000 TL zararım var ve zararım karşılanmadı. Dükkânımda bulunan 20 koli tavuk eti kayıp. Sokağa çıkma yasağı boyunca 33-34 gün boyunca daha güvenli yerdeki arkadaşımın evinde kaldık. Bu süre zarfında çocuklarım okula gitmedi. 15 tane keçimden 8'i kayboldu. 2 tanesinin sadece kafasını bulduk. Evimde çatlaklar mevcut. Sokağa çıkma yasağı öncesinde evde herhangi bir hasar bulunmamaktaydı.

(Heyetimizce görüşme yapılan yurttaşın ev ve dükkânının bitişik olduğu ve hem evde hem de dükkânda ciddi hasarın olduğu gözlemlenmiştir.)

Mağdur 5

Biz 21 gün boyunca bodrumda mahsur kaldık. Biz evimizden çıktığımızda ev sapasağlamdı. Evimiz talan edildi. Klimamız ve damda bulunan su deposuna ateş edilerek kullanılamaz hale getirmişler. Mutfağımız ve mutfağın içerisinde bulunan eşyalar kullanılamaz durumda. Bizler, sokağa çıkma yasağının 21. gününden sonra evimizi terkettik. Evimizi terk ettiğimizde evimizde herhangi bir hasar yoktu. Sokağa çıkma yasağının bitmesinden sonra eve geldiğimizde, evdeki battaniyeler ve iki adet telefonumuzun çalındığını gördük. Hayvanlarımızın bulunduğu alana havan topu düşmüş, bir ineğimiz öldü, evimizin her yerinde çatlaklar var. Şimdiye kadar hiçkimse bize yardımda bulunmadı. Mağduriyetimizin giderilmesini talep ediyoruz.

(Heyetimizce de ev sahibinin belirttiği şekilde klima ve su deposuna kurşunların isabet ettiği ve kullanılamaz hale geldikleri evin duvarlarında çatlaklar ve çok sayıda kurşun izinin bulunduğu görülmüştür.)

Mağdur 6

Yasakların 21. veya 22. Gününden sonra evi terk ettik. Evimizi terk ettiğimiz sırada evde herhangi bir hasar bulunmamaktaydı. Sadece eve bir kaç kurşun isabet etmişti. Biz, 15-16 kişinin oturmuş olduğu Yenişehir Mahallesiindeki akrabalarımızın yanında kaldık bu sürede. Evde oksijen tüpüne bağlı bir hastamız vardı. Çocuklarımız okullara ve hastanelere gidemedi. Sokağa çıkma yasağının ardından eve geldiğimizde evdeki erzakların kullanılmış olduğunu ve evde havan topu olduğunu düşündüğümüz askeri mühimmat parçalarını ve kurşun izlerini gördük. Bizim evimizin bulunduğu alanda herhangi bir hendek ya da barikat yoktu. Su deposu ve klimalarımız kullanılamaz hale getirildi. Herhangi bir zararımız karşılanmadı.

(Heyetimizce yapılan gözlemlerde, 2 katlı evin üst katının arka cephesindeki -bahçeye bakan-duvarların tamamen yıkıldığı, içerideki ev eşyalarının kullanılamaz halde bulunduğu, yıkılmamış olan duvarlarda delikler ve yarıkların olduğu görülmüştür. Evin yıkılan duvarları, Elî Hems Tepesine ve Sevgi İlk Okulu/23 Nisan Orta Okulu'na bakmaktadır. -Elî Hems Tepesi ve Sevgi İlk Okulu/23 Nisan Orta Okulu, şehri karşıdan gören ve şehre hâkim yüksek noktalardır- Heyetimiz, söz konusu evdeki tahribatın şekli ve boyutunu göz önünde bulundurarak; evin, belirtilen yerlerden yapılan tank ya da havan topu atışıyla zarar gördüğü

kanaatindedir. Ayrıca, heyetimiz Sevgi İlk Okulu/23 Nisan Orta Okulu'nda çok sayıda zırhlı aracın beklediğini ve okulun karargâh olarak kullanıldığını gözlemlemiştir)

Mağdur 7

Sokağa çıkma yasağının 21. gününden sonra evden çıktık. Elî Hems Tepesinden evin dış cephesine top atışları yapılmış. Evimiz ağır hasar gördü. Mağduriyetimiz giderilmedi. (Heyetimizce de evin Elî Hems tepesi olarak bilinen tepeye bakan taraflarında derin yarıkların oluştuğu ve evin muhtelif yerlerinde kurşun izlerinin olduğu görülmüştür.)

Mağdur 8

Sokağa çıkma yasağı başlar başlamaz evimizi terk ettik. Evden çıktığımızda evimizde herhangi bir hasar yoktu. Evimiz yeniydi zaten. Sokağa çıkma yasağı bittikten sonra eve döndüğümüzde evimizin yıkık olduğunu, eşyalarımızın kullanılamaz halde olduğunu gördük. Kaymakamlıktan evimize geldiler ama şimdiye kadar zararımızı karşılamadılar.”

Mağdur 9

Yasağın konulması ile birlikte yakınımızda bulunan akrabalarımızın evinin bodrum katında kalmaya başladık. Bir hafta sonra olayların şiddetlenmesi ile beraber Yenişehir Mahallesinde bulunan akrabalarımızın evine geçtik. Yasağın kalkmasıyla evimize döndüğümüzde evimizin kapısının koçbaşıyla kırılmış olduğunu, evin duvarlarında ve su deposunda birden fazla kurşun izinin olduğunu gördük. Ayrıca üç elektrikli sobamız ve klimamız yakılarak kullanılamaz hale getirilmiş.”

Mağdur 10

Psikolojik sorunlarım var. Yasak süresince doktorumun Silopi'den ayrılması nedeniyle ilaçlarımı alamadım. İki ay boyunca ilaçlarımı kullanamadım bu nedenle psikolojik rahatsızlıklarım arttı.

Mağdur 11

Yasağın konulması ile yaklaşık yirmi kişilik ailem ile beraber evden ayrıldık. İlk gece kalacak yer bulamadığımızdan dışarıda kaldık. Daha sonra tanımadığımız birileri bizleri evlerine davet ettiler ve onların evinde kaldık. Evimize havan topu atılmış.”

Heyetimizce evin iki katlı olduğu ve evin duvarlarının yıkıldığı, evin tamamen kullanılamaz hale geldiği görülmüştür.

Mağdur 12

Ben çocuklarım ve eşim 23 gün boyunca bodrumda yaşadık. 23. Günün sonunda tüm halk mahalleden çıkınca biz de çıktık. Biz bodrumdan su içmek için dahi çıkamıyorduk. Buradan çıktıktan sonra aşağı mahallede bulunan tanıdıklarımızın evine sığındık. Barbaros mahallesinde güvenlik güçlerinin refakatinde çıktık. Çatışmalar ve silah seslerinden dolayı biz başımızı bile dışarı çıkarmaya korkuyorduk. Elektrik su yoktu. Yasağın ilk gününde elektrik ve su vardı. Ama ikinci gün hepsini kestiler. Aklımız fikrimiz Cizre'deydi. Biz barış istiyoruz.”

(Heyetimizce, mağdurların evinin dış duvarlarının yıkıldığı gözlenmiştir.)

Mağdur 13

Sekiz kişilik ailemle yasağın 22. gününe kadar evimizde kaldık. 22. Günün sonunda polisler tarafından evden çıkarıldık. Bunun üzerine ailemle beraber köydeki akrabalarımızın yanına gittik. Yasağın sona ermesi üzerine evimize döndük. Evimize döndüğümüzde evin dış duvarlarının yıkıldığını, yiyecek ve giyeceklerimizin bulunduğu odanın tamamıyla yandığını gördük.”

Mağdur 14

Altı kişilik bir aileyiz. Yasağın 23. Gününde askerler tarafından toplu bir şekilde spor salonuna götürüldük. Orada yaklaşık dört beş saat bekletildik. Kimlik kontrolünden sonra Yenişehir Mahallesiindeki akrabalarımızın evine gittik.”

Yaralanan A.K. isimli yurttaşın annesi

Biz Çayır sokakta 3 aile ile birlikte 24 gün boyunca bodrumda mahsur kaldık. Oğlum da benimle birlikteydi. Oğlum 23 yaşında olup engellidi, içeride kalamıyordu ve mahsur kaldığımız bodrumdan sürekli kaçıyordu. Yine bodrumdan kaçtığı bir gün, evimizin çatısına çıktığı sırada karnından yaralandı. Ben önce neresinden ve ne şekilde yaralandığını görmedim. Ayrıca oğlumun vücuduna ne isabet ettiğini de bilmiyorum. Oğlum yaralandıktan sonra, onu hemen hastaneye götürmek istedik. Bu amaçla onu önce bir battaniyeye sardık. Daha sonra birkaç kadınla birlikte elimizde beyaz bayraklarla dışarı çıktık. Dışarı çıktıktan sonra emniyet güçleri bizi alarak önce Emniyete götürdüler. Akabinde ambulans oğlumun alarak hastaneye kaldırdı. Oğlum, ameliyat olduktan sonra 6 gün boyunca hastanede tedavi gördü, tedavisi bittikten sonra ben artık evime gidemedim. Oğlum ile beraber Yenişehir Mahallesiindeki tanıdıklarımızın evine gittik. Bodrumda bizle beraber kalanlar da daha sonra yanımıza geldiler. Sokağa çıkma yasağı bittikten sonra eve döndük. Döndüğümüzde, kapı pencere ve duvarlarının yıkıldığını gördük

YAŞAMIN YİTİRENLERİN BİR KISMININ AİLELERİYLE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Yaşamını yitiren Ömer Yalman isimli yurttaşın akrabası S.Y.

Yasağın 24. gününde polislerce evin boşaltılmasının istenmesi üzerine evden çıktık. Bu esnada Ömer Yalman vuruldu ve yaşamını yitirdi. Bunun üzerine cenazeyi camiye götürerek 112’yi aradık. Biz de çatışma yaşanmayan Barbaros mahallesinde bulunan akrabalarımızın evine geçtik. Evimizin de yapılan top atışları sonucu duvarları yıkıldı ve evimiz kullanılamaz hale geldi.”

Yaşamını yitiren Hasan Sanır isimli yurttaşın eşi

Mele Hasan, 26 Aralık 2015 tarihi saat 10.00’ da, Nuh Mahallesi Cihan Sokak No: 21 deki evimizin 2. katında pencereden gelen iki kurşunla katledildi. Vurulduğu anda hayatını kaybetmişti. Ertesi gün ikindi namazını takip askerler ve polisler geldi oğlumun kafasına silah dayadılar, evimiz boşalttılar, bizi evden çıkardılar. Oğlum defalarca 155 ve 112 aradı ama gelip buradan cenazeyi almadılar. 13 gün sonra polisler bizi aradı gelin cenazeyi evden alın dediler. Oğlum Mahmut, babası Mele Hasan’ın cenazesini sırtında, belediyenin personeli ile birlikte iki sokak öteye belediye cenaze aracına götürmüş. Bu araçla cenaze önce otopsi için Şırnak’a oradan da Habur’a götürülmüş. 4. Gün sonra bize teslim edildi. Cenazesinde 2 kurşun olduğu söyleniyor. Otopsi raporunu bize vermediler. Devlet, karakol veya savcı bizi

hiç aramadı. Bizler evde yokken evimizin kapısı kırılmıştır. Cenaze 13 gün evde kaldı. Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı dilekçe verdik. Cenazenin kaldırılması için 3 gün vali-Kaymakamla görüştük ama cenazemizi kaldırmadılar.

Heyetimizce Hasan Sanır'ın vurulduğu yer gezilmiş; olayın gerçekleştiği odanın 2. Katta olduğu ve pencereden kurşunların geldiği, bu pencerenin karşıdaki yüksek binalara baktığı gözlemlenmiştir. Heyetimiz, Hasan Sanır'ın vurulması olayının hedef seçilerek gerçekleşmiş olma ihtimalinin yüksek olduğu kanaatindeyiz. Ayrıca heyetimizin görüştüğü insanlar, Hasan Sanır'ın toplum tarafından çok sevilen, toplumsal meselelerde ve anlaşmazlıklarda rol alan kişilerden birisi olduğunu ifade etmişlerdir.

Yaşamını yitiren Taybet İnan isimli yurttaşın eşi

Eşim Taybet ve kardeşim Yusuf 19 Aralık 2015 tarihinde 18.45 sularında vuruldu. Eşim olay esnasında karşı taraftaki evdeydi. Biz bu üç dört ev hepimiz akrabayız. Kızım, kardeşim, oğluma ait evlerdir. Ben kendi evimdeydim. Giriş kattaydım. Namaz kılıyordum. Eşim Taybet, benim içinde olduğum evimizin 1. katının yandığını görmüş, söndürmek ve bana haber vermek için sokağa çıkmış. Çıktığı ev ile bizim evin arası 4 metredir. Bu esnada vurulmuş. Ben sesleri duyup evin yanından baktım ve kendisine seslendim. 'Gelme, ateş ediyorlar, senide vururlar' dedi. Baktım bulunduğum yere ateş ediyorlardı. Taybet'e 'sana ip atıyorum onu koluna bağla ben seni çekeyim' dedim. İpi attım ama tutamadı tekrar atarken elimden vurdular beni. Bende elimden yaralandım. -Bu esnada elindeki yarayı gösterdi, parmağının yaralı olduğu ve parmak kısmının kırık olduğu ve içinde halen şarapnel parça artıkları olduğu heyetimizce görüldü. Heyetimiz tarafından kendisine bunun için hastaneye neden gitmediği soruldu: Cevaben 'Benim bu devlete ve onun hastanesine güvenim kalmamıştır. Yaralı eşimi ve kardeşimi ölüme terk edenlere ben nasıl güveneyim?' denildi- Bu esnada kardeşim Yusuf karşıdaki evinden duvarın dibinden Taybet'i kurtarmaya çalıştı ki; oda karnından vuruldu ve yaralandı. Kardeşimi karşıdaki eve doğru çekebildiler. Kardeşim de karşıdaki evin bodrumunda kan kaybından öldü.

Yaşamını yitiren Taybet İnan isimli yurttaşın oğlu

Ben olay esnasında dışarıdaydım. Şoförlük yapıyorum. Annemin ve amcamın yaralandığı olayı duyunca bütün yetkilileri aradım. Emniyeti, valiyi, kaymakamı aradım. Benim bütün telefon kayıtlarım emniyette vardır. Duyduğum ve dinlediğim kadarıyla babam vurulan anneme ip atıyor. "Tut, ben seni çekerim." diyor. O esnada amcam da yardımcı olmak için çıkıyor ama oda karnından vuruluyor. Annem o halde ayağından vurulmuş şekilde sokak ortasında 7 saat yaralı kaldı. Kan kaybından ölmüş. Yarası çok ağır değilmiş. Babam elinden yaralanmış. Annemi kurtarmaya çalışırken yaralanmış. Ben olayı resmi kurumlara bildirdim. Ama kimse yaralı anneme ve amcama yardım etmedi. Onların kan kaybından ölmelerine göz yumdular. Annem ayağından vuruldu. Kan kaybından öldü. Babam dışarıya çıkmaya çalışıyordu ama hemen ateş ediyorlardı. Telefonda ailemle konuşuyordum. Annem sabaha kadar yaşıyordu gece kan kaybından ölmüş. Telefonla konuştuğum emniyet ateş etmeyeceğiz diyor. Bizimkiler beyaz bez çıkarıyorlar tam hareket ediyorlar ki onu da vuruyorlar. Annem ve amcam kan kaybından öldü. Annem 7 saat sonra amcam ise 9 saat sonra öldü. Annem Taybet'in cenazesi 8 gün yerde, sokak ortasında kaldı. Amcamın cenazesi de karşıdaki evin bodrumunda 8 gün kaldı. Birçok kez emniyeti aradım "Hiç olmazsa, annemin cenazesini sokaktan kaldırın." dedim. Onu da yapmadılar. Milletvekilleri de devreye girdi ama cenazeyi kaldıramadılar. Herkes, mahallede karşılıklı bir çatışmanın olmadığını söylüyor. Askerler ve polisler rastgele bizim evleri taramış. 8 gün sonra askerler cenazeleri almışlar ve kaçırmışlar. Ben "Cenazelerimizi verin." dedim. Vermediler. 3-4 gün sonra Şırnak'tan bizi aradılar. "7-8

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

kişiyle gelin cenazeleri götürün.” dediler. Bizler gittik, “Hemen cenazelerinizi alın ve gömün.” dediler. “Kabul ediyorsanız, edin; yoksa biz, gömeceğiz.” dediler. Cenazeye “8 kişiden fazla insan katılmayacak.” dediler. Ben hemen imam buldum ve akrabalarımızla cenazeleri almaya gittik. O esnada imamla birlikte 9 kişiydik. “Sayı 8 olacak.” deyip beni cenazelerin gömülmesi merasimine bırakmadılar. Böyle bir şey olur mu? Bu nasıl bir mantıktır? Bütün her şeyi bir plan içinde yapıyorlar. Bizlere hile ile kâğıtlar imzalatmaya çalışıyorlardı.

Yaşamın yitiren Taybet İnan isimli yurttaşın vurulduğu yerde yapılan gözlemler şu şekildedir:

Eve bakan sokağın tam ortasını gören bir başka evin duvarının delinerek atışa uygun güvenli bir menzil yaratıldığı tespit edilmiştir. Evlerin duvarlarında çok sayıda mermi izleri görülmüş, evlerin adeta delik deşik edildiği gözlemlenmiştir. Heyetimizce, duvarlar ve elektrik direklerinin ortaya yakın yerlerinden kırılarak yıkıldığı görülmüş ve bu durumun muhtemel bir bomba atarın isabet etmesi nedeniyle oluştuğuna dair güçlü bir kanı oluşmuştur. Taybet İnanın evine çok yakın bir yerde yere düştüğü ve kapısına bir uzanma mesafesinde günlerce yerde beklediği ifadesi ile karşıdaki evin dışa bakan yüzünde açılan delik uyumludur. Bu noktadan ateş edildiği ifadeler ile uyumludur. Bu noktada bulunan keskin nişancı tarafından sürekli ateş edilmesi sonucunda aile fertlerinin yaralanma ve ölüm olayları yaşadığı ve cenazelerini almalarının mümkün olamayacağı konusunda fikir birliğine varılmıştır. Kocası Haluk İnan elini kullanamamaktadır. Elinin orta parmak 1/3 kısmı tamamen şiş ve mora çalan bir renk değişikliği gözle görülür düzeydedir. Haluk İnan’ın elinin bomba atarla yaralandığı ifadesi ile görünüm uyumludur. Yusuf İnan’ın sekiz gün boyunca bekletildiği bodrum, hala ölü beden çürümesi kokusu taşımaktadır. Koku çıkmamıştır. Gerek Taybet İnan ve gerekse de ailesi tamamen sivil ve yerleşik yaşam sürdüren bir ailedir. Şoför olması nedeniyle Silopi’nin dışında bulunan oğlu sürekli yetkilileri aramasına rağmen ambulans gönderilmemiş ve kurtarma çabası gösteren diğer aile fertleri de hedef alınarak öldürülmüş veya yaralanmalarına neden olunmuştur. Beyaz bayrak çıkartarak kurtarma azmi göstermeleri ve sivil, savunmasız olduklarını açıkça göstermelerine rağmen dikkate alınmamış, ölümleri istenmiş ve izlenmiştir.

Yaşamını yitiren Ayşe Buruntekin isimli yurttaşın yakınlarının beyanları şu şekildedir

Olay 20 Aralık 2015 tarihinde meydana geldi. Ayşe, şurada gördüğünüz 2 yaşındaki çocuğuna mama ve yiyecek almak için saat 11.30 civarında kapıdan sokağa çıkmış. Sokağa çıkar çıkmaz vurulmuş. Vurulduğu anda da ölmüş. Evde 5 gün cesedi kaldı. Evdekiler bir şekilde fırsatını bulup cenazesini 5. Gün karşıdaki camiye götürdüler. 112-155 sürekli aradık. Cenazeyi camiden almalarını istedik. Ne zaman alındığını bilmiyoruz ama cenazesi camiden alınmış Şırnak’a götürülmüş. Bize söylenene göre, devlet Ayşe’nin cenazesini bir yere gömmüş. Cenaze defin işlemlerinde aileden kimseye haber vermediler. Otopsi yapıldı mı yapılmadı mı bilmiyoruz. Mezarlardaki cenazelerin bize ait olup olmadığını bilmiyoruz. Evlerimizi, askerler ve özel harekâtçılar boşaltıp bizi önce halı sahaya oradan da spor salonuna ve oradan da Cumhuriyet Mahallesiine götürdüler. Ayşe’nin bir çocuğu epilepsi hastasıdır. Eşi kronik bağırsak hastasıdır. Çocuklara dedeleri bakmaktadır.”
(Ayşe Buruntekin 44 yaşında, 9 çocuk annesidir. Çocuklarının en büyüğü 23, en küçüğü ise 2 yaşındadır)

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

Yaşamını yitiren Pakize Nayır isimli yurttaşın yakınlarının beyanları şu şekildedir

Mesleği kuafördü. Aynı zamanda HDP'de siyaset yapıyordu. Cudi Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin de üyesiydi. Çalışmalarda aktif bulunurdu. Bir barış savunucusuydu. Pakize'yi ve yanındaki diğer kadınları infaz ettiler. Pakize, olay günü Yeşiltepe mahallesinde ikamet eden teyzesinin evindeydi. Devlet anonlarla "mahalleyi boşaltın" diyor. Pakize ve yanındakiler Yeşiltepe'den Ofise güvenli mahallelere geçmek istemişler. Üçü de silahsız kadın. Güvenli geçiş için menfezin altından geçiyorlar. Bu esnada Sevi Demir, yaralanmış. Milletvekillerini arıyorlar. (milletvekili Baluken) Vekiller üzerinden Bakanlıkla, Emniyetle görüşmeler yapılıyor. Devlet yetkililerine yerlerini bildiriyorlar. Bu yer bildiriminden sonra ateş ve top atışları burada yoğunlaşıyor. Saat 21.00'dan saat 0.04 e kadar orada kalıyorlar. Saat 0.04 dolaylarında üçü de infaz ediliyor. Kanalın içinde üç kadın da öldürülüyor. İnfaz ediliyorlar. Pakize Nayır, gündüz beşte annesiyle telefonla konuşuyor. Teyzesinden çıktıktan sonra silah sesi geliyor. Geçtikleri yerden daha önce de siviller beyaz bayrak alıp geçiyorlardı. Bu bölge sivillerin güvenli geçiş bölgesidir. Bunu devlet çok iyi biliyor. Aynı gün cenazeleri alındı. Cenazeler Şırnak'a gitti oradaki akrabalar gidip cenazeleri gördüler. Cenazelerine otopsi yapıldı. Otopsiye avukatlarımız girdi. Yasak nedeniyle cenazeler buraya getirilemedi. Cenazeler orada defnedildi. Buradan, Silopi'den ailesi sokağa çıkma yasağı nedeniyle cenazeye katılamadı.

Yaşamını yitiren Seyfettin Sidar isimli yurttaşın babası.

Seyfettin Sidar 30 yaşında evli, 2 çocuk babası. İnşaatlarda kalıp ustası olarak çalışırdı. Başak Mah. ile Barbaros Mahallesinin kesiştiği yerde bulunan evden çıkarken öldürüldü. Komşuya telefonunu şarj etmek amacıyla çıktı. 4 metre ilerledikten sonra her üçü de sırtından olmak üzere kurşun yaralarıyla yaşamını yitirdi. Kurşunlardan bir tanesi ensesinden girip kalbinin üst tarafından çıkmış. Cenazeden 3 gün boyunca haber alınamadık. Cenaze sokakta kalmış. 3. günün sonunda cenazenin Tayşanlar Camiinde olduğunu öğrendik. Cenaze önce Şırnak'a götürüldü. Otopsiye aileden kimse katılamadı. Bizlerde otopsi tutanağı mevcut değil. Devlet yetkilileri cenazeyi Şırnak'a gömme konusunda ailemize baskı uyguladı. Aile olarak Silopi'deki yasak kalkmayıncaya kadar, cenazemizin Şırnak'a gömülmesini istemedik. Bu sebeple cenazemiz bir hafta boyunca Habur'da, morgda bekletildi. Bir haftanın sonunda ailenin isteği dışında Yenişehir Mah. Şehitlik Mezarlığı'na gömüldüğü sırada aileden 6-7 kişinin katılmasına izin verildi. Annesi hasta olduğu için sokağa çıkma yasağı bitene kadar oğlumuzun öldüğünü bildirmedik. Sokağa çıkma yasağının ilk başladığı zaman Elî Hems deresinin bulunduğu tepeden mahalleye top atışları yapıyordu. Bu dere yakınlarında bulunan Sevgi İlkokulu ve 23 Nisan Orta Okulu o zamandan bu yana karakol olarak kullanılmaktadır."

(Seyfettin Sidar 30 yaşında, inşaat işçisi, 2 çocuk babasıdır. Olay yeri, Başak Mah. İle Barbaros Mah. Kesiştiği yerdeki evinden çıkarken 4 metre ilerdedir.)

HEYETİN GERÇEKLEŞTİRDİĞİ DİĞER GÖRÜŞMELER

Saat 10.00' da Silopi Belediye Binasında gerçekleşen görüşmede, Cizre Belediyesi Eş Başkanı Seyfettin Aydemir ve beraberindeki belediye meclis üyelerinin anlatımları şu şekildedir:

Sokağa çıkma yasağı öncesinde belediyeye kaymakamlıktan bir yazı geldi. Bu yazıda sokağa çıkma yasağı ilan edileceği ve yasak boyunca itfaiye ve iş araçlarının hazır bulundurulması

ŞINRAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

yazılı idi. Bu yazının ardından sokağa çıkma yasağı ilan edileceğine dair anonslar yapıldı. Bu anonslardan hemen sonraki gün özel hareket polisleri belediyeye baskın yapar şekilde geldiler ve arama kararı olup, bütün kapıları açmamızı istediler. Bu baskın üzerine kendilerinden arama kararı sormamız üzerine Sulh Hakimliği'nden alınan bir karar gösterildi. Biz kilit altında olan kapıların anahtarlarını ararken onlar beklemeden kapıları kırıp odalara girdiler. Bütün bilgisayarları söküp götürdüler. Bunlarla ilgili tutanak dahi tutmadılar. Bu aramalar esnasında imar işlerinde kullanılan ölçüm cihazımız kayboldu. Bu cihazı daha sonra Mardin'de satılırken bulduk. Bu durumu da polise bildirdik. Fakat cihazı satmaya çalışan kişiler hakkında nasıl bir işlem yapıldığı tarafımıza bildirilmedi. Bu arama ve el koyma esnasında belediyenin bir kısım parası kayboldu. Evraklarımızda eksikler var bunları şimdilik tespit etmeye çalışıyoruz. Bu baskından sonra özel hareket polisleri belediyeyi deyim yerindeyse işgal ettiler. Bizleri belediyeden çıkardılar. 1 ay süresince belediye binasını yatma yeri olarak kullandılar. Yasak sürecinde belediye tamamen işlevsiz ve devre dışı bırakıldı. Belediye binamız çatışma bölgelerinden uzak olduğu için, araçlarımız ve belediye binamız çatışmalar esnasında herhangi bir hasar almamıştır.38 gün sokağa çıkma yasağı sürdü. Bu yasak süresince 29 kişi yaşamını yitirdi. Yaşamını yitirenlerin hepsi sivil insanlardır. Yaşamını yitirenler genellikle yaşlı ve kadınlardan oluşuyor. Bazı cenazeler, yakınlarının (sınırlı sayıda kişi ancak bu cenazelere katılabiliyor. Bu sayı 8 ile sınırlandırılmış) gözetiminde kaymakamlık kararı ile defin edilmiş. Sahipsiz (aslında bu cenazelerin sahipleri var ama kaymakamlık bu ailelere haber vermiyor.) cenazelerin defin işlemlerini Kaymakamlık gerçekleştirmiştir. Bu konuda belediyemize halen bir yazı gelmemiştir. Nedenini bilmediğimiz şekilde cenazeler birbirinden uzağa defnedilmiştir. Cenazelerin yerleri konusunda cenaze araç şoförünün yüzeysel bilgisi vardır. Belediye defin işlemlerinde devre dışı bırakıldı. Belediyenin kayıtları yok. Kaç cenaze Silopi'de gömüldü bilmiyoruz. Yaşamını yitirenler ve yaralananlarla ilgili olay yeri incelemesi yapılmamıştır. Savcı ortada yok. Yasak süresince İlçe Devlet hastanesi kışlaya dönüşmüştü. Güvenlik güçleri buraya da yığınak yapmıştı. Çoğu insan yaralı olmasına rağmen gözaltına alınıp öldürüleceklerinden korktukları için hastaneye başvuru yapmamıştır. Yasak süresince vatandaşlar yaralıları belli noktaya getirip oradan ambulanslara bindirmeye çalışıyordu. Bazı yaralılar sokak ortasında saatlerce yaralı şekilde kalıp kan kaybından öldü. Yasak süresince ana borunun patlaması nedeniyle 7 mahalle susuz kaldı. Ana borunun tamiri için yetkililerle defalarca görüşmek istedik fakat bizimle görüşmediler. Bu borunun tamirini yapmamıza izin vermediler. Yasak süresince en büyük sorun susuzluk idi. Yasak süresince halka su dağıtmamıza da izin vermediler. İyi ki yağmur yağdı insanlar yağmur sularını kullandılar. Yasak süresince hiçbir fırın hizmet verememiştir. Fırıncılarda evlerinden işyerlerine gelememiştir. Onlara da yasak uygulanmıştır. Marketler, bakkallar yasak nedeniyle kapalı kalmıştır. Sadece son 5 günde ana cadde (İpek yolu-Habur cad.) üzerinde 2 bakkal kısmi açık oldu. Halk ciddi olarak yiyecek sıkıntısı yaşamıştır. Bebekler için mama sıkıntısı yaşanmıştır. Hatta bir kadın çocuğuna mama almak için komşusuna giderken vurulmuş ve ölmüştür. İlçemizin resmi nüfusu 87.000 civarındadır. Yasaktan önce Cizre'den de buraya göç olmuştur. Sayı daha fazladır. Yasak süresince nüfusun sadece %10'u ilçe dışına göç etmiştir. Geri kalan insanlar burada kalmıştır. Habur'a giden ana caddenin üst tarafındaki mahallelerde bombalamalar ve tahribat daha fazladır. Bu mahallerde daha çok çatışma yaşanmıştır. Buralarda yaşayan halk daha güvenli olduğunu düşündüğü caddenin alt tarafındaki mahallelere göç ettirilmiştir. Cudi, Başak ve Barbaros mahalleleri yerle bir edildi. Çatışmaların yoğun yaşandığı mahallerde güvenlik güçleri halkı evlerinden çıkararak Halı sahada topluyordu. Burada kimlik ve güvenlik sorgusundan geçenler Yenişehir Spor Salonuna alınıyordu. Yenişehir spor salonu kolluk kuvvetlerinin insanları topladığı yerdir.

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

Buralarda binleri bulan insan sayısı vardı. Burada da GBT kontrolü yapıyordu. Şüpheli bulduklarını mahkemeye gönderiyorlardı. Bunların tutuklandıklarını duyduk. Buralar gözaltı merkezi gibiydi. Özellikle gençlere gözaltı işlemlerinde işkence ve kötü muamele uygulanıyordu. Bazı insanlar evlerinden alınırken asker kıyafeti giydirilip balkona çıkarılıp hedef yapıyordu. Ölü otopsilerinin yapıldığını duydum. Bu otopsilere aileler veya avukatların katılmadığını duyduk. Olay yeri incelemesi yapıldığını hiç görmedik. Cudi-Başak –Nuh-Barbaros mahallelerinde yıkım çok büyük. Alt yapı tamamen tahrip olmuş durumdadır. Yasak gündüzleri kaldırıldıktan sonra, siyasetçilerden 22 kişiye arama kararı çıkarmışlar. Bunların içerisinde belediye eş başkanları, belediye meclis üyeleri ve çalışanlarımız da vardı. Bu şahıslardan ben dâhil 8 kişi gözaltına alındık. Ben dâhil 3 kişi adli kontrol ile serbest kaldık. Belediye çalışanlarımızla birlikte 5 kişi tutuklandı. Bu süre içerisinde 7 belediye çalışanımız ve 1 belediye meclis üyemiz tutuklanmıştır. Bizimle ilgili de adli kontrol uygulanmaktadır. Arananlar arasında kadın belediye eş başkanımız da bulunmaktadır. Yasak süresince ve sonrasında 100 civarı insanı tutukladıklarını duyduk. Bu tutuklular şuan Şırnak T Tipi Kapalı Cezaevindedir.

Yasak süresince ben de evimden dışarı çıkamadım. Bizlerin ve belediye personelimizin dışarı çıkıp hizmet vermesine izin vermediler. Sadece cenaze aracını kullanan çalışanımızın hizmet vermesine izin verdiler. Yasaktan kaynaklı oluşan zararların tespiti ve onarımı noktasında belediye olarak teknik heyet oluşturduk, şimdilik zarar ziyanın tespitini yapıyoruz. Bu tespitlerimize göre 250 bina tamamen yıkılmış, toplam 450 bina kullanılamaz haldedir. İlçemizdeki STK'lerin de katılımı ile bir kriz yönetim masası kuruldu. Bu masa halkın sorunları ve zarar ziyanın tespiti ile uğraşiyor. Gelen yardımlar buradan koordine ediliyor. Yasak sonrası alt yapının ve su şebekelerin onarımını kendi imkânlarımız ile yaptık. Şuan ilçemizin % 95'ine su veriyoruz. Çöpler toplanmaktadır. Toplu taşıma araçları hizmet vermektedir. Duyarlı halkımızın ve diğer belediyelerimizin göndermiş olduğu yardımlar bir koordinasyon halinde dağıtılıyor fakat bunlarla ilgili de kollukça ve kaymakamlıkça engellemeler yaşanmaktadır. Çocuklarımızın ciddi anlamda psikolojileri bozulmuştur. Eğitim durmuştur. Yasak süresince karakol olarak kullanılan Cumhuriyet İlkokulu, Gazi Paşa İlkokulu, Fatih İlkokulu şuan da polis ve askerin işgalindedir. Buraların karakol haline getirileceği söylenmektedir. Yasak süresince Devlet Hastanesinde acilin tamamı karargâh olarak kullanılmaktaydı. Devlet hastanesinde uygulanan abluka halen devam etmektedir. Bu ablukadan kaynaklı yaralı olan birçok şahıs hala hastaneye gidemiyor. Hastanede şuan yaralı olmadığını biliyoruz.

YASAK SIRASINDA OLUŞAN MADDİ TAHRİBATA İLİŞKİN RESMİ
AÇIKLAMA VE BÖLGENİN AFET RİSKLİ BÖLGE İLAN EDİLMESİ

Raporun yazımı esnasında;

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 162/2016 tarihli ve 1526 sayılı yazısıyla ve Bakanlar Kurulu'nun 16.02.2016 tarih ve 2016/8538 sayılı kararıyla; Silopi ilçesinde Barbaros, Başak, Cudi, Karşıyaka, Şehit Harun Boy, Nuh, Yenişehir ve Yeşiltepe mahlalleleri ilgili karardaki koordinatlar kapsamında afet riskli bölge ilan edilmiştir. Ayrıca Silopi'deki zararlarla ilgili olarak, Çevre ve Şehircilik Bakanı Fatma Güldemet Sarı, şunları belirtmiştir: "Bu çalışmalar sonucunda genel olarak rakam anlamında verdiğimiz zaman 27 adet yıkık bina, 342 adette ağır hasarlı zarar tespit çalışması sonucunda tespit ettiğimiz bina var. Binaların durumu ile ilgili daha sonraki günlerde hem bakanlığımız çalışmaları ile hem de valiliğimiz çalışmaları

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

ile netleşecek. Biz burada hızlı bir biçimde rezerv alan çalışmaları da gerçekleştirdik. Giden ekiplerimizden Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğümüz hem de Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğümüz bölgede çalışmalarını yaptılar, rezerv alan tespitlerini gerçekleştirdiler.”

SOKAĞA ÇIKMA YASAĞINA İLİŞKİN HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Şırnak Valiliği'nce ilan edilen sokağa çıkma yasağının, “*kamu güvenliği ve kamu düzeninin sağlanması ve başkalarının can ve mal güvenliklerinin korunması*” meşru amaç olarak gösterilmiştir. Ancak, sokağa çıkma yasağı ilan etme yetkisi, 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nda ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nda düzenlenmiştir. Valilik, sokağa çıkma yasağı kararını, İl İdaresi Kanunu'nun 11/C Maddesine dayandırsa da, kanun hükmünde valilere açıkça sokağa çıkma yasağı ilan etme yetkisi verilmemektedir. Anayasanın 13. ve 15. Maddelerinde temel hak ve özgürlükler, ancak savaş, seferberlik, sıkıyönetim ve olağanüstü hal dönemlerinde ve anayasanın 90. Maddesi gereği “*uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülükler ihlal edilmeden kısmen ya da tamamen durdurulabilir*” demektir. Valiliklerin, olağanüstü hal ilan edilmeden, yetki gaspı suretiyle, uzunca bir süre sokağa çıkma yasağı ilan ederek; uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülükler dahil, anayasaya ve yasalara riayet etmeksizin yaşam hakkı başta olmak üzere temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırması ve bu süreçte güvenlik güçlerince kamuya ait hizmet kurumlarının (belediye, okul, hastane vs.) karargâh haline getirilmesi kabul edilemezdir. Yaşam hakkı, işkence ve kötü muamele yasağı, ayrımcılık yasağı, özgürlük ve güvenlik hakkı, özel hayata ve aile hayatına saygı, seyahat özgürlüğü, mahkemeye erişim hakkı, sağlık ve eğitim hakkı, konut ve mülkiyet dokunulmazlığı, haberleşme özgürlüğü gibi, temel hak ve hürriyetlerin ihlaline yol açan sokağa çıkma yasağı ilan etme yetkisinin valiler tarafından bu şekilde kullanılması açık bir şekilde hukuka aykırılık teşkil etmektedir.

Diğer yandan, devlet yetkilileri yaptıkları sayısız açıklama ile sokağa çıkma yasakları nedeniyle operasyonların aralıksız olarak devam ettiğini ve edeceğini, sürekli bir çatışma halinin varlığını kabul etmektedirler. Uluslararası nitelikte olmayan silahlı çatışma, “*kurulu hükümet ile o hükümete tabi topluluklar arasında, ulusal ülke içinde, silahlı kuvvet kullanılmasını içeren ve silahlı bir isyan veya iç savaş boyutuna ulaşmış silahlı çatışma*” durumudur. Bu anlamda iç silahlı çatışmadan bahsedebilmek için, “*...kuvvetler arasında belli bir dereceye ulaşmış açık bir çatışma sürecinin mevcut olması ...*” gerekmektedir. Sokağa çıkma yasaklarının sürelerine, ilan edildikleri il, ilçe sayısına ve yetkililerin açıklamalarına bakıldığında mevcut durumun, iç silahlı çatışma düzeyine yükseldiği görülmektedir. Bu nedenle çatışan taraflar açısından, 1949 tarihli Birleşmiş Milletler (BM) Cenevre Sözleşmelerinin Ortak 3 Maddesinin uygulanması ve madde kapsamında yükümlülüklerin yerine getirilmesi zorunluluk halini almıştır. Maddenin ihlali ulusal ve uluslararası sorumluluğa ve cezalandırılmaya neden olacaktır.

Cenevre Sözleşmeleri Ortak Madde 3

“Milletlerarası mahiyette olmayan bir silâhli anlaşmazlığın Yüksek Akit Taraflarından birinin toprakları üzerinde çıkması halinde, anlaşmazlığa taraf teşkil edenlerden her biri, en az surette, aşağıdaki hükümleri uygulamakla mükellef olacaktır:

ŞINRAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

1. *Muhasamata doğrudan doğruya iştirak etmeyen kimseler, silâhlarını terk edenler ve hastalık, yaralılık, mevküflük veya herhangi bir sebeple muharebe dışı kalanlar, ırk, renk, din ve akide, cinsiyet, doğum ve servet veya buna benzer herhangi bir kıstasa dayanan ve aleyhte görülen hiç bir tefrik yapılmadan insanî surette muamele göreceklendir.*

Bu sebeple, yukarıda bahis konusu kimselere; aşağıdaki muamelelerin yapılması, nerede ve ne zaman olursa olsun, memnudur ve memnu kalacaktır:

a) *Hayata, vücut bütünlüğüne ve şahsa tecavüz ile her nevi katil, sakatlama, vahşice muamele, işkence ve eziyet,*

b) *Rehine almak,*

c) *Şahısların izzeti nefislerine tecavüz, bilhassa hakaretimiz ve haysiyet kırıcı muameleler,*

d) *Medenî milletlerce elzem olarak tanınan adli teminatı haiz nizami bir mahkeme tarafından önceden bir yargılama olmaksızın verilen mahkûmiyet kararları ile idam cezalarının infazı.*

2. *Yaralı ve hastalar toplanacak ve tedavi edilecektir.*

Milletlerarası Kızılhaç Komitesi gibi tarafsız insani bir teşkilât, anlaşmazlık halinde taraflara hizmetlerini arz edebilecektir.

Anlaşmazlık halindeki taraflar, bundan başka; hususî anlaşmalar yolu ile işbu Akdin diğer hükümlerinin tamamı veya bir kısmını yürürlüğe getirmeye çalışacaklardır.

Yukarıdaki hükümlerin uygulanması anlaşmazlık halinde bulunan tarafların hukukî durumları üzerinde bir tesir icra etmeyecektir.”

Cenevre Sözleşmeleri 3. Ortak Madde, Uluslararası Örf ve Adet Hukuku'nun en temel parçalarından biri olarak silahlı çatışmalarda siviller açısından asgari koruma sağlar. Çatışan tarafların ve çatışmanın niteliğine bakılmaksızın bu maddeyle, asgari bir koruma sağlanmaya çalışılmıştır. Bu bakımdan silahlı çatışmaların tamamında taraflar istinasız olarak madde kapsamına uymakla yükümlüdür. Türkiye ise hem söz konusu maddenin uluslararası örf ve adet hukukunun bir parçası olması ve hem de Birleşmiş Milletlere üye olması nedeniyle bu maddeye uymak ve uygulamak mecburiyetindedir. Madde içeriğine bakıldığında taraflar açısından maddeye aykırı uygulamaların, insancıl hukuk açısından savaş suçu niteliğinde olacağı açıktır. Burada sağlanan korumanın asgari düzeyde olduğu unutulmamalıdır. Bu madde silahlı çatışmalar açısından bir sigorta görevi görmektedir. Beklenen, çatışan tarafların İnsan Hakları Hukuku'na, en azından Cenevre Sözleşmeleri ile ek Protokolleri ve İnsancıl Hukuk'un tamamına uymasındır. Sokağa çıkma yasakları, Cenevre Sözleşmeleri Ortak Madde 3 kapsamında değerlendirildiğinde, Cenevre Sözleşmeleri'nin, insancıl hukukun ve uluslararası hukukun birçok yönü ile ihlal edildiği görülmektedir.

ŞINRAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

Sivil insanlar, sokağa çıkma yasağı süresince, büyük oranda ateşli silahlarla yaralanmışlardır. Bu insanlar, tedavi olma ve sağlığa erişim hakları ellerinden alındığı için yaşamlarını yitirmişlerdir. Cenazeler, ailelerinin gözü önünde günlerce açık alanda bekletilmiş ve cenazeleri günlerce ailelerine seyrettirme manevi işkencesi, günlerce sürdürülmüştür. Gömülme ile ilgili yasal düzenlemeler yapılarak cenazelerin apar topar gömülmesi, yakınlarını bitmeyen bir yasa tutmasına neden olurken, istenildiğinde yasaların egemenler lehine bir anda değiştirilerek duruma uygun hale getirilmesi hukuk, insan hakları ve özgürlükler açısından tartışmasız kabul edilmez bulunmaktadır.

Bölgede yaşanan sokağa çıkma yasakları süresince Ceza Mevzuatı askıya alınarak masumiyet karinesi, sanık hakları, işkence yasağı, mutlak yaşam hakkı kuralı uygulanmamaktadır. Türkiye yargısı tamamen devre dışı kalmakta, sokağa çıkma yasağı sırasında yaşanan ihlallerle ilgili olarak etkili soruşturma yürütülmemektedir.

Operasyonlar sonrasında yıkımların gerçekleştiği mahallelerin afet alanı ilan edilmesine yönelik alınan karar, sivillerin yaşam alanlarına verilmiş tahribatların delillerini ortadan kaldırılmaya yönelik bir girişim olarak değerlendirilmektedir.

GÖZLEM, TESPİT VE KANAATLER

1. Heyetimiz, mahallelerdeki inceleme boyunca kolluk güçlerince zırhlı araçlarla yakın takibe alınmış; yurttaşlardan beyan alınması sırasında, araçlardan inilerek uzun namlulu silahlarla konuşmaların duyulabileceği yakınlıkta beklenilmiş, hem heyetimiz hem de yurttaşlar baskı altına alınmaya çalışılmıştır. Ayrıca heyetimiz, değerli insan hakları savunucusu Tahir ELÇİ'nin öldürülmesinin heyetimize hatırlatılmasını bir tehdit olarak kabul etmiştir.
2. Şu an itibari ile sokağa çıkma yasağının 18.00 ile 05.00 saatleri arasında devam etmesi nedeniyle saat 18.00 den sonra halk sokağa çıkamamaktadır. Bu durum halk üzerinde ciddi kaygı yaratmaktadır. Bu saatler arasında acil durumlarda nasıl bir yöntem izleneceği yetkililerce yurttaşlara bildirilmemiştir.
3. Her ne kadar Silopi İlçesinde 19 Ocak 2016 tarihinde sokağa çıkma yasağı 18:00 – 05:00 saat aralığı dışında kaldırılmışsa da heyetimiz Silopi'de ablukanın ve dolayısıyla sıkıyönetim/olağan üstü hal uygulamalarının halen devam ettiğini, şehrin birçok noktasında olduğu gibi; Habur'a giden ana caddeye (İpek Yoluna) çıkan bütün sokak başlarına birer zırhlı araç ve ağır silah taşıyan çok sayıda özel hareket polisinin yerleştirildiğini, bu polislerin sokaklardan ve mahallelerden caddeye inen vatandaşlara gelişi güzel kimlik kontrolü ve GBT sorgusu yaptığını tespit etmiştir.
4. Sokağa çıkma yasağı sürecinde belediye binası, okullar, hastane ve evler karargâh olarak kullanılmıştır. Dört okul (*Cumhuriyet İlkokulu, Süleyman Demirel İlkokulu, Yenişehir İlkokulu, Sevgi İlkokulu/23 Nisan Ortaokulu*) sokağa çıkma yasağında karargâh olarak kullanılmış ve hali hazırda halen de karargâh olarak kullanılmaya devam edilmektedir.

ŞINRAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

5. Sokağa çıkma yasağı süresinde, Belediyenin tüm etkin görevleri devre dışı bırakılmıştır. Yasak süresince belediye eş başkanları ve görevliler (cenaze aracı şoförü hariç) etkisiz kılınmıştır. Belediye başkanları evlerinden çıkamamışlardır. Belediye binasındaki her türlü evrak dağıtılmış, Bilgisayarlara el konulmuş, masaları yatak olarak kullanılmış ve işgal edilmiştir. Belediyenin sadece cenaze aracı ve şoförü bu süreçte çalıştırılmıştır. Yasak sonrası, Belediye eş başkanları ve personel dâhil 22 kişi gözaltına alınmış beşi tutuklanmıştır. Belediye Eş başkan Emine Esmer hakkında yakalama kararı çıkartılmıştır (Raporun yazım sürecinde gözaltına alınan Belediye Eş Başkanı Emine Esmer ifadesinin alınmasının ardından adli kontrol şartıyla serbest bırakılmış, savcılığın itirazı üzerine 4 Mart 2016 tarihinde tutuklanmıştır.)
6. Sokağa çıkma yasağı süresince, halkın hiçbir temel ihtiyacı karşılanmamıştır. İlçede yaşayan halkın yaşam hakkı, işkence ve kötü muameleye tabi tutulmama hakkı, barınma hakkı, sağlığa erişim hakkı, temiz suya ulaşım hakkı, yaşlılar-çocuklar ve engellilerin bakım hakkı, seyahat özgürlüğü hakkı, eğitim hakkı, güvenli bir ortamda yaşama hakkı kalmamıştır. Temel hak ve özgürlüklerin sağlanması için yapılan bütün girişimler emir komuta zincirinde tamamen ortadan kaldırılmış, bir savaş ortamında uzun süre tutulan halka adeta bir hapisane hayatı dayatılmış ve sokağa çıkma yasağı bir işkence haline dönüştürülmüştür.
7. Heyetimiz, bölgede yapılan diğer operasyonlarda olduğu gibi Silopi İlçesinde de uygulanan sokağa çıkma yasağında sivil yurttaşların can ve mal güvenliklerinin idari yetkililer ve güvenlik güçlerince dikkate alınmadığı, hatta hedef alındığı kanaatinde. Sokağa çıkma yasağı süresince sivil olduğu açıkça bilinen ve yetkililere bilgi verilen yaralılar için ambulans gönderilmemiş, sağlığa ve güvenli ortama erişimleri sağlanmamıştır. Cenazeler, günlerce sokak ortasında, evlerde, bodrumlarda, camilerde, morglarda bekletilmiştir.
8. Operasyon sırasında birçok sivil yurttaş, güvenlik güçleri tarafından açıldığı iddia edilen ateş sonucu yaşamını yitirmiştir veya yaralanmıştır.
9. Heyetimizin görüştüğü birçok kişi, sivil kişilerin üzerine asker elbisesi giydirilerek evlerin balkonlarından hedef haline getirildiğini beyan etmiştir.
10. Yaralıların yerleri devlet kurumlarına bildirildiğinde yahut buralara ambulans istenildiğinde bu noktalara dahi yoğun ateş açılmış ve henüz yaşayan kişiler diploması yoluyla kurtarılmaya çalışılırken öldürülmüşlerdir. Bu kişilerin özellikle hedef alınarak öldürüldüğü iddia edilmektedir. Bu uygulamalardan dolayı bazı yaralılar hastanelere başvuru yapmamıştır.
11. Öldürülen kişilerin aileleri sokağa çıkma yasağı nedeniyle cenazelerinin hiçbir sürecinde bulunamamış, otopsi süreçlerinde kendilerini temsil eden bir avukat ve bağımsız gözlemci bulunduramamışlardır.
12. Gömülme hakkı, cenazelere katılma, ibadet ve son görev gibi temel değer yargıları yerle bir edilerek görülmemiş bir uygulama sergilenmiştir. Keyfi uygulamalar, günü birlik ortaya konulan uygulamalar ve kanunsuz emirler nedeniyle cenazelerine

ŞINRAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

katılamayan kişiler travmatik bir yas sürecini hala yaşamaktadırlar. Kendilerine gösterilen mezarlarda yatanların yakınları olduğundan dahi emin değillerdir.

13. Yurttaşlar bazen anonslarla, bazen de fiziki müdahale ile zorla evlerinden çıkarılmıştır. Önce bir halı sahaya daha sonra bir spor salonuna götürülen yurttaşlar; adeta toplama kampı uygulamasına tabi tutulmuş, saatlerce gayri insani koşullarda ve korkutularak bekletilmişlerdir. Buralarda çocuk, yaşlı, hasta ayrımı yapılmadan GBT Kontrolleri yapılmış, yurttaşların bir kısmı gözaltına alınmıştır.
14. Sokağa çıkma yasağının uygulandığı Silopi'de açık bir şekilde zorla yerinden edilme uygulaması yaşanmış; Yüzbinlerce kişi evlerini terk etmek zorunda kalmış; yurttaşlar daha güvenli konumda bulunan akrabalarının yanına yerleşmek zorunda bırakılmıştır.
15. Heyetimizce gezilen mahallelerde herhangi bir hendek veya barikatın bulunmadığı, daha önce olanların da kapatıldığı görülmüştür.
16. Sokağa çıkma yasağı ilan edilen ilçede yasak süresince su şebekeleri tamamen kesilmiş, elektrik ise kısmi olarak verilmiştir. Alt yapının tahrip edilmesinden dolayı suların boşa aktığı, yolların genel itibarıyla çamurlu ve bozuk olduğu, sokaklarda yoğun çöp birikintilerinin olduğu görülmüştür. Heyetimiz, bu durumun bulaşıcı hastalıklara davetiye çıkardığı kanaatindedir.
17. Heyetimiz, çatışmalar esnasında, yoğun olarak halkın temel ihtiyaçları olan su depoları, trafo, klima ve tandırların hedef alındığını ve kullanılamaz hale getirildiği, ayrıca bölgenin birçok yerinde olduğu gibi Silopi ilçesinde operasyonel faaliyetlere katılan güvenlik birimleri tarafından ırkçı ve cinsiyetçi yazılımların yapıldığı tespit edilmiştir.
18. Heyetimiz, özellikle çatışmaların yoğun yaşandığı mahallelerde, sokakların çok ıssız olduğunu, bazı yerlerde yurttaşların yıkılan evlerini kendi imkânlarıyla tamir etmeye çalıştıklarını gözlemlemiştir.
19. Heyetimizin yaptığı görüşmelerde çatışmaların yaşandığı yerlerde savcılıkça herhangi bir olay yeri incelemesinin ve delil toplama işleminin yapılmadığı heyetimize aktarılmıştır. Heyetimizce de, çatışma alanlarında birçok askeri mühimmat parçalarına ve mermi çekirdeklerine/kovanlarına rastlamıştır. Bu durum, heyetimize aktarılan beyanları doğrulamakla birlikte, heyetimiz, herhangi bir olay yeri incelemesi veya delil toplama işlemi yapılmışsa da, bu işlemlerin usulüne uygun yapılmadığı (eksik yapıldığı) kanaatindedir.
20. Heyetimizce, çatışmalardan kaynaklı olarak oluşan yıkıntılar arasında hurdacıların hurda topladığına, hurda toplayan kişilerin de daha çok çocuk yaşta olduklarına şahit olmuştur. Bu durum, olay yerindeki delillerin kaybolmasına neden olmakla birlikte, çatışma alanlarında patlamamış mühimmat bulunma ihtimali nedeniyle kişilerin yaşamlarını tehlikeye sokmaktadır.
21. Heyetimiz mahallelerde ve kentin içinde yapmış olduğu gözlemlerde birçok eve kurşun isabet ettiğini, bazı evlerin tamamen tahrip olduğunu, özellikle bazı mahallelerde

ŞIRNAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

aynı istikamete bakan duvarlarda derin yarıklar oluştuğunu ya da duvarların çöktüğünü gözlemlemiştir. Bu durum, güvenlik birimlerince sivil yurttaşların varlığı gözetilmeksizin mahallelerin ağır top atışlarına tutulduğunu göstermektedir. Heyetimizin yapmış olduğu görüşmelerde, top atışlarının Elî Hems Tepesi olarak tabir edilen tepeden yapıldığı heyetimize aktarılmıştır.

22. Heyetimiz, gerek yol boyunca gerek ilçe merkezindeki uygulamalarla korkunun hâkim kılınmaya çalışıldığını ve toplumun sindirilmeye çalışıldığını açıkça gözlemlemiştir.
23. Heyetimiz, güvenlik güçlerince kontrol noktalarında, keyfi bekletmeler yapılarak vatandaşlara marşlar dinletildiğini, gerek Mardin tarafından, gerek de Şırnak tarafından gelen yurttaşlarınGBT sorgulamasına tabi tutulduğunu, kontrollerin adeta OHAL/Sıkıyönetim görüntüsü verdiğini gözlemlemiştir.
24. Heyetimiz yol kontrolü yapan güvenlik görevlilerinin, kim olduklarını belirten herhangi bir işaret veya isim taşımadığını, bazılarının sivil giyimli ve birçoğunun sakallı olduğunu gözlemlemiştir. Heyetimizin gözlemlerine göre, çelik yelekli olan bu kişiler açıkta taşınan otomatik silahlarla yol kontrolleri yapmaktadır. Çelik yelekli timlerin, çelik yeleklerinin göğüs kısmında ayrıca tabanca taşıdıkları gözlemlenmiştir. Askerlerin de bu kontrol noktalarında bulundurulduğu, bazı askerlerin gözleri dahi görünmeyecek şekilde kar maskesi taktıkları gözlemlenmiştir.
25. Yol çevirmeleri esnasında heyetimizde bulunan avukatların avukat kimlik belgelerini ibraz etmeleri üzerine, yol kontrolünde görev alan güvenlik personelleri, heyette yer alan avukatlara kışkırtıcı bir şekilde “Türkiye Cumhuriyeti Kimliklerinizi verin”, “hadi bir harfle yırttın.” gibi yakışsız sözler söylenmiştir. Heyetimiz, bu uygulamaların halka daha da sert bir şekilde yapıldığı kanaatindedir.
26. Yol kontrollerinin, amacını aşan, bir keyfiyete, belirgin bir hâkimiyet diline ve gösteriye dönüştürüldüğü kanaatindedir.
27. Heyetimiz, sokağa çıkma yasağı sırasında yakalanan, gözaltına alınan ve tutuklanan yurttaşların yoğun ve sistematik bir işkence ve kötü muamele uygulamasına tabi tutulduğunu tespit etmiştir.
28. Heyetimiz, tüm çabalarına rağmen Silopi Cumhuriyet Başsavcılığı ve Silopi Kaymakamlığı ile görüşme gerçekleştirememiş; yaşanan hak ihlallerine yönelik herhangi bir adli soruşturma ve idari soruşturmanın yürütülüp yürütülmediği, yürütülmekte ise etkili ve tarafsız bir şekilde yürütülüp yürütülmediği konusunda bilgi edinememiştir.
29. Heyetimiz, sokağa çıkma yasağı uygulanan Silopi’de yaşanan durumun, gerek çatışmanın yoğunluk düzeyi, coğrafi ve zamansal yaygınlığı gerekse çatışmanın neden olduğu ağır sonuçlar incelendiğinde, Cenevre Sözleşmeleri anlamında “Uluslararası Nitelikte Olmayan Bir Çatışma” olduğu kanaatindedir.
30. Operasyonlar sonrasında yıkımların gerçekleştiği mahalleler afet riskli bölge alanı ilan edilmiş olması, sivillerin yaşam alanlarına verilmiş tahribatların delillerini ortadan

kaldırılmaya yönelik bir girişim olarak görülmekte ve zorla yerinde etme politikasının bir parçası olarak değerlendirilmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Heyetimiz, Ulusal ve uluslararası mevzuata aykırı bir şekilde ilan edilen, Meclis ve hukuk denetiminden uzak, büyük bir yurttaş kitlesini doğrudan etkileyen sokağa çıkma yasağı uygulamalarından derhal vazgeçilmesi çağrısında bulunmaktadır.
2. Sokağa çıkma yasağı uygulanan Silopi’de yaşanan çatışmaların Cenevre Sözleşmeleri bağlamında “Uluslararası Nitelikte Olmayan bir Çatışma” olduğu kanaatinde olan heyetimiz, çatışan tarafları, özellikle Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini, Cenevre sözleşmelerine ve ortak üçüncü maddeye uygun hareket etmeye davet etmektedir.
3. Heyetimiz sivilleri hedef alan ve yaşam hakkı ihlali ve işkence yasağı başta olmak üzere ağır insan hakları ihlaline neden olan saldırıları kınamaktadır. Sivilleri hedef alan her türlü saldırının savaş suçu olduğunu kabul etmektedir ve olayların bütün boyutları ile açığa çıkartılması amacıyla etkin bir soruşturma yürütülmesini talep etmektedir.
4. Özellikle yargısız infaz iddialarına ilişkin olarak derhal olay yeri incelemesinin yapılarak olay yerindeki deliller toplanmalı, Silopi’de bulunan MOBESE kayıtları, resmi kurumların güvenlik kameraları ve zırhlı araçlarla yapılan operasyonun kamera kayıtları, GPRS kayıtları, telsiz kayıtları ve görgü tanıklarının beyanları ivedilikle celp edilerek, soruşturmalar bir an önce sonuçlandırılmalıdır.
5. Ayrıca, Cumhuriyet savcılarının Yasadışı Yargısız İnfazlarla İlgili BM Otopsi Protokolüne (Minnesota Protokolü) uygun olarak otopsi işlemini yapmasının uluslararası hukuktan kaynaklanan bir yükümlülük olduğunu hatırlatmaktayız.
6. İşkence ve kötü muamele yasağı ihlali iddialarına yönelik olarak; mağdurların ayrıntılı beyanları alınmalı, gözaltı birimlerindeki kamera kayıtları ve mağdurların hastane raporları ivedilikle celp edilip; mağdurların Adli Tıp Kurumuna sevk sağlanmalı ve sorumlu kişiler hakkında etkili ve tarafsız bir soruşturma yürütülmelidir.
7. Heyetimiz, sokağa çıkma yasaklarının ilan edildiği Silopi’de inceleme yapmak üzere ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlara, heyetler oluşturup gözlem yapmaları ve rapor hazırlamaları çağrısında bulunmaktadır. Ayrıca, hükümet, BM İnsan Hakları Savunucularının Korunması Bildirgesine uygun olarak, bağımsız ve hükümet dışı heyetlerin hak ihlallerinin yaşandığı yerlerde gerekli çalışmaları yapması için gerekli ortamı yaratmalıdır.
8. Heyetimiz, sokağa çıkma yasakları sırasında Silopi’de yaşanan hak ihlallerinin tespiti amacıyla TBMM İnsan Hakları Komisyonu’nu yerinde inceleme yapmak üzere Silopi’ye davet etmektedir.
9. Çatışma alanları ulusal ve uluslararası basın kuruluşlarına açılmalı, basın üzerindeki sansür, iletişim ve haber alma özgürlüğü önündeki engeller kaldırılmalıdır.

10. Yurttaşların yaşamış olduğu maddi ve manevi zararların bir an evvel giderilmesi gerekmektedir.
11. Heyetimiz hükümeti, Silopi ilçesinde *Barbaros, Başak, Cudi, Karşıyaka, Şehit Harun Boy, Nuh, Yenişehir ve Yeşiltepe* mahlallelerinde ilan ettiği afet riskli bölge ilan kararından vazgeçmeye davet etmekte ve ilgili kurum ve kurumlar ile hak savunucularını bu kararın iptali için gerekli girişimlerde bulunmaya çağırılmaktadır.
12. Yaşanan hak ihlallerinin ve insanlığa karşı işlenen suçların sorumlularının ortaya çıkarılması konusunda savcılarının tutumunun kaygı verici olduğu, yaşananların tespit edilmesi ve faillerinin ortaya çıkarılması için BM bünyesinde bağımsız bir soruşturma komisyonunun kurulması çağrısında bulunmaktayız.
13. Ağır Hak ihlallerinin yaşandığı Silopi'de rehâbilitasyon ve travma destek merkezleri kurulmalı özellikle çocuklara psikolojik destek sağlanmalıdır.
14. Heyetimiz genel olarak çatışmalı süreç ile birlikte yaşam hakkı ve işkence yasağı başta olmak üzere artan hak ihlallerine dikkat çeker; çatışmaların yurttaşlarda derin acıların yaşanmasına neden olduğu kanaatiyle, hükümeti güvenlik politikalarından bir an önce vazgeçmeye ve tarafları yeniden çatışmasızlığı sağlayıp diyalog ve müzakere masasına dönmeye davet etmektedir.

ŞINRAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

ŞINRAK İLİ SİLOPİ İLÇESİ
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI - MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
TESPİT VE GÖZLEM RAPORU

